

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 30.11.2016
COM(2016) 759 final

ANNEXES 1 to 11

LISAD

järgmise dokumendi juurde:

Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

milles käsitletakse energialiidu juhtimist

ja millega muudetakse direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ ja 2009/31/EÜ, määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, direktiivi 2009/73/EÜ, nõukogu direktiivi 2009/119/EÜ, direktiive 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 525/2013

{ SWD(2016) 394 final }

{ SWD(2016) 395 final }

{ SWD(2016) 396 final }

{ SWD(2016) 397 final }

LÕIMITUD RIIKLIKE ENERGIA- JA KLIIMAKAVADE ÜLDINE RAAMISTIK

1. osa

Üldine raamistik

A JAGU. RIIKLIK KAVA	
1. KAVA JA SELLE VÄLJATÖÖTAMISE ÜLEVAADE	
1.1. Kommenteeritud kokkuvõte i. Kava poliitiline, majanduslik, keskkonnavalne ja sotsiaalne kontekst. ii. Energialiidu viit mõõdet hõlmav üldine strateegia. iii. Ülevaatlik tabel kava peamiste eesmärkide, poliitikate ja meetmetega.	
1.2. Ülevaade praegusest poliitilisest olukorrast i. Liikmesriikide ja ELi energiasüsteem ja riikliku kava poliitiline kontekst. ii. Energialiidu viit mõõdet hõlmavad praegused energia- ja kliimapolitikad ja meetmed. iii. Peamised piiriülese tähtsusega küsimused. iv. Riikliku kliima- ja energiapolitika rakendamise haldusstruktuur.	
1.3. Liikmesriikide ja ELi üksustega konsulteerimine ja nende kaasatus ning selle tulemus i. Euroopa Parlamendi kaasatus. ii. Kohalike ja piirkondlike ametiasutuste kaasatus. iii. Konsulteerimine sidusrühmadega ja sh sotsiaalpartneritega ning kodanikuühiskonna kaasatus. iv. Konsulteerimine teiste liikmesriikidega. v. Euroopa Komisjoni hõlmav järkjärguline protsess.	
1.4. Piirkondlik koostöö kava ettevalmistamisel i. Elemendid, mis hõlmavad ühist või teiste liikmesriikidega kooskõlastatud kavandamist. ii. Selgitus, kuidas piirkondlikku koostööd on kavas arvesse võetud.	
2. RIIKLIKUD EESMÄRGID	
2.1. CO₂-heite vähendamise mõõde 2.1.1. Kasvuhoonegaaside heide ja nende sidumine (ajavahemikku 2021–2030 hõlmava kava puhul raameesmärk vähendada liidus 2030. aastaks kõigis majandusharudes kasvuhoonegaaside heidet vähemalt 40 % võrreldes 1990. aasta tasemega)¹	

¹ Tuleb tagada sidusus pikaajaliste vähese heite strateegiatega vastavalt artiklile 14.

- i. Liikmesriigi siduv 2030. aasta eesmärk vähendada kasvuhoonegaaside heidet heitkogustega kauplemise süsteemi mittekuuluvates sektorites,² iga-aastased siduvad riiklikud piirmäärad ning LULUCFi määruse³ kohased kohustused.
- ii. Vajaduse korral muud riiklikud eesmärgid, mis vastavad olemasolevatele pikaajalistele vähese heite strateegiatele. Vajaduse korral muud eesmärgid, sh sektoripõhised ja kohanemiseesmärgid.

2.1.2. Taastuvenergia (2030. aasta raameesmärk)

- i. Liikmesriigi taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kavandatav osakaal summaarses energia lõpptarbimises 2030. aastal, väljendatuna riikliku panusena ELi siduvasse eesmärki, milleks on 2030. aastaks vähemalt 27 %.
- ii. Lineaarne prognoosijoon, mis näitab taastuvenergia üldist osakaalu summaarses energia lõpptarbimises ajavahemikul 2021–2030, et saavutada ELi tasandil püstitatud siduv eesmärk.
- iii. Prognoosijooned, mis näitavad tarbitava taastuvenergia osakaalu igas sektoris (elektri-, kütte- ja jahutus- ning transpordisektor) energia lõpptarbimises ajavahemikul 2021–2030.
- iv. Prognoosijooned iga sellise taastuvenergiatehnoloogia kaupa, mida liikmesriik kavatab kasutada taastuvenergia üldise ja sektoripõhise 2021.–2030. aasta prognoosijoon saavutamiseks, sh eeldatav summaarne koguerenergia lõpptarbimine tehnoloogialahenduste ja sektorite kaupa miljonites naftaekvivalenttonnides ning kavandatav ülesseatud koguvõimsus (jagatuna uueks ja ajakohastatud võimsuseks) tehnoloogialahenduste ja sektorite kaupa megavattides.
- v. Prognoosijooned, mis näitavad nõudlust bioenergia järele, liigitatuna kütte-, elektri- ja transpordisektori kaupa, ning bioenergia pakkumist lähtematerjalide kaupa (eraldi omamaise toodangu ja impordi kohta). Metsa biomassi puhul hinnang, milles käsitletakse metsa biomassi allikat ja mõju LULUCFi valdkonna sidujale.
- vi. Vajaduse korral muud riiklikud prognoosijooned ja eesmärgid, sh pikaajalised ja sektoripõhised (nt täiustatud biokütuste osakaal, taastuvenergia osakaal kaugküttes, taastuvenergia kasutus hoonetes ning linnade, energiakogukondade ja oma energia tarbijate toodetav taastuvenergia).

2.2. Energiatõhususe mõõde (2030. aasta raameesmärk)

- i. Seoses liidu 2030. aasta siduva 30 % energiatõhususeesmärgiga kindlaks määratud soovituslik riiklik energiatõhususpanus, millele on osutatud [ettepanekuga COM(2016)761 muudetud] direktiivi 2012/27/EL artikli 1 lõikes 1 ja artikli 3 lõikes 4 ning mis põhineb primaar- või lõppenergia tarbimisel, primaar- või lõppenergia säästul või energiamahukusel; väljendatuna primaar- ja lõppenergia tarbimise absoluuttasemena 2020. ja 2030. aastal, lisades alates 2021. aastast selle panuse lineaarse prognoosijoon; lisada alusmetoodika ja kasutatud ümberarvutustegurid.
- ii. Ajavahemikul 2021–2030 saavutatav kumulatiivne energiasääst vastavalt [ettepanekuga COM(2016)761 muudetud] direktiivi 2012/27/EL artiklile 7 energiasäästukohustuste kohta.

² Ajavahemikku 2021–2030 hõlmava kava puhul: liikmesriigi siduv 2030. aasta eesmärk vähendada kasvuhoonegaaside heidet heitkogustega kauplemise süsteemi mittekuuluvates sektorites ja iga-aastased siduvad riiklikud piirmäärad vastavalt määrusele [] [ESR].

³ Määrus [] [LULUCF].

iii.	Riigi (avaliku ja erasektori) elamu- ja ärihoonete pikaajalise renoveerimise eesmärgid.
iv.	Ajavahemikul 2021–2030 renoveeritav üldpõrandapind või võrdväärne iga-aastane energiasääst vastavalt direktiivi 2012/27/EL artiklile 5 keskvalitsuse hoonete renoveerimise kohta.
v.	Kui see on asjakohane, muud riiklikud eesmärgid, sh pikaajalised eesmärgid või strateegiad ja sektoripõhised eesmärgid. Riiklikud eesmärgid sellistes valdkondades nagu transpordisektori energiatõhusus ning seoses kütmise ja jahutamisega.
2.3. Energiajulgeoleku mõõde	
i.	Energiaallikate mitmekesistamise ja kolmandatest riikidest pärit energiatarnetega ning salvestamise ja tarbimiskajaga seotud riiklikud eesmärgid.
ii.	Kolmandatest riikidest imporditavast energiast sõltumise vähendamisega seotud riiklikud eesmärgid.
iii.	Riiklikud eesmärgid seoses valmisolekuga tulla toime olukorraga, kus energiaallikast pärit tarned (sh gaas ja elekter) on piiratud või katkenud, ning vajaduse korral eesmärkide täitmise ajakava ⁴ .
iv.	Omamaiste energiaallikate (eelkõige taastuvenergia) kasutuselevõttuga seotud riiklikud eesmärgid.
2.4. Energia siseturu mõõde	
2.4.1. Elektrivõrkude omavaheline ühendatus (2030. aasta raameesmärk)	
i.	Liikmesriikide elektrivõrkude omavahelise ühendatuse tase, mille liikmesriik on 2030. aastaks eesmärgiks seadnud seoses Euroopa Ülemkogu 2014. aasta oktoobri eesmärgiga.
2.4.2. Energia ülekande taristu	
i.	Elektrienergia ja gaasi ülekande taristuga seotud riiklikud põhieesmärgid, mis on vajalikud punktis 2 osutatud mis tahes mõõtmega seotud eesmärkide saavutamiseks.
ii.	Vajaduse korral muud kavandatud peamised taristuprojektid kui ühishuviprojektid ⁵ .
2.4.3. Turgude lõimimine	
i.	Energia siseturu muude aspektide, nt turgude lõimimise ja liitmisega seotud riiklikud eesmärgid, sh vajaduse korral eesmärkide täitmise ajakava.
ii.	Riiklikud eesmärgid, millega tagada elektrisüsteemi piisavus ja, kui see on asjakohane, energiasüsteemi paindlikkus taastuvenergia tootmiseks, sh eesmärkide saavutamise ajakava.

⁴ Tuleb tagada kooskõla määruse [ettepanek COM(2016) 52] (milles käsitletakse gaasivarustuskindluse tagamise meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 994/2010) kohaste ennetusmeetmete kavade ja hädaolukorra lahendamise kavadega ning määruse [ettepanek COM(2016) 862] (milles käsitletakse riskideks valmisolekut elektrisektoris ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2005/89/EÜ) kohaste riskivalmisolekukavadega.

⁵ Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2013. aasta määrusega (EL) nr 347/2013 üleeuroopalise energiataristu suuniste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1364/2006/EÜ ning muudetakse määrusi (EÜ) nr 713/2009, (EÜ) nr 714/2009 ja (EÜ) nr 715/2009 (ELT L 115, 25.4.2013, lk 39).

iii.	Riiklikud eesmärgid, millega tagatakse energiatarbijate kaitse ja energia jaemüügisektori konkurentsivõime suurendamine.
2.4.4. Kütteostuvõimetus	
i.	Kütteostuvõimetusena seotud riiklikud eesmärgid, sh nende saavutamise ajakava.
2.5. Teadusuuringute, innovatsiooni ja konkurentsivõime mõõde	
i.	Energialiiduga seotud avaliku ja erasektori teadusuuringuid ja innovatsiooni käsitlevad riiklikud rahastamis- ja muud eesmärgid ning vajaduse korral eesmärkide saavutamise ajakava; kajastades energialiidu strateegia ja SET-kava prioriteete.
ii.	Vajaduse korral riiklikud eesmärgid, sh pikaajalised (2050. aasta) eesmärgid, mis on seotud vähese CO ₂ -heitega tehnoloogia kasutuselevõtuga, sh suure energiakasutusega ja rohkesti CO ₂ -heidet tekitavate tööstussektorite CO ₂ -heite vähendamise ning vajaduse korral seonduva CO ₂ transpordi ja säilitamise taristu tehnoloogia.
iii.	Konkurentsivõimega seotud riiklikud eesmärgid.
3. POLIITIKAD JA MEETMED	
3.1. CO₂-heite vähendamise mõõde	
3.1.1. Kasvuhoonegaaside heide ja nende sidumine (ajavahemikku 2021–2030 hõlmava kava puhul 2030. aasta raameesmärk)	
i.	Poliitika ja meetmed, millega saavutatakse määruse [] [ESR] kohane eesmärk, millele on osutatud punktis 2.1.1, ning poliitika ja meetmed, mille eesmärk on järgida määrust [] [LULUCF], ning mis hõlmavad kõiki peamisi heidet tekitavaid sektoreid ning sektoreid sidujate edendamiseks, pidades silmas pikaajalist visiooni ja eesmärki minna üle vähese CO ₂ -heitega majandusele 50 aasta jooksul ning saavutada tasakaal heite ja sidumise vahel kooskõlas Pariisi kokkuleppega.
ii.	Piirkondlik koostöö selles valdkonnas.
iii.	Ilma et see piiraks riigiabi eeskirjade kohaldatavust, rahastamismeetmed, sh ELi toetus ja ELi vahendite kasutamine kõnealuses valdkonnas riigi tasandil, kui see on asjakohane.
3.1.2. Taastuvenergia (2030. aasta raameesmärk)	
i.	Poliitika ja meetmed, millega saavutatakse riiklik panus ELi tasandi siduva 2030. aasta taastuvenergiaeesmärgi saavutamiseks ning järgitakse prognoosijooni, nagu on esitatud punktis 2.1.2, sh sektori- ja tehnoloogiaspetsiifilised meetmed ⁶ .
ii.	Piirkondliku koostöö erimeetmed ning hinnanguline taastuvatest energiaallikatest toodetud energia üleliigne kogus, mida saaks üle kanda teistele liikmesriikidele, et saavutada riiklik panus ja järgida prognoosijooni, nagu on esitatud punktis 2.1.2.
iii.	Erimeetmed, mis on seotud rahalise toetusega, sh ELi toetusega ja ELi vahendite kasutamisega taastuvatest energiaallikatest energia tootmise ja sellise energia kasutamise edendamiseks elektri-, kütte- ja jahutus- ning

⁶

Nende meetmete kavandamisel võtavad liikmesriigid arvesse praeguste rajatiste olemusringi lõppu ja ajakohastamispotentsiaali.

transpordisektoris.

- iv. Erimeetmed kontaktpunkti loomiseks, haldusmenetluste täiustamiseks, teabe ja koolituse pakkumiseks ning oma taastuenergia tarbijate ja energiakogukondade mõjuvõime suurendamiseks.
- v. Taastuenergia allikaid kasutavate kaugkütte- ja -jahutussüsteemide jaoks uue taristu ehitamise vajaduse hindamine.
- vi. Erimeetmed biomassist toodetud energia kasutamise edendamiseks, eelkõige uute biomassiressursside kasutuselevõtuks, võttes arvesse:
 - biomassiressursside kättesaadavust: nii omamaine potentsiaal kui ka import kolmandatest riikidest;
 - biomassi muu kasutus teistes sektorites (põllumajandus ja metsapõhised sektorid); ning biomassi säästva tootmise ja kasutamise meetmed.

3.1.3. Mõõtmise muud elemendid

- i. Heitkogustega kauplemise süsteemi mõjutavad riiklikud poliitikad ja meetmed ning hinnang sellele, kuidas nendega täiendatakse ja kuidas need mõjutavad ELi heitkogustega kauplemise süsteemi, kui see on asjakohane.
- ii. Kliimamuutustega kohanemise strateegiad, kavad ja meetmed.
- iii. Poliitikad ja meetmed muude riiklike eesmärkide saavutamiseks, kui see on asjakohane.
- iv. Väheste heitega liikuvust (sh transpordi elektrifitseerimine) hõlmavad poliitikad ja meetmed.

3.2. Energiatõhususe mõõde (2030. aasta raameesmärk)

Kavandatud poliitikad, meetmed ja programmid, millega viiakse ellu soovituslikku riiklikku energiatõhususeesmärki aastaks 2030 ja muid eesmärke vastavalt punktile 2.2, sh hoonete energiatõhususe edendamiseks kavandatud meetmed ja vahendid (mh rahalised), eriti seoses järgmisega.

- i. [Ettepanekuga COM(2016)761 muudetud] direktiivi 2012/27/EL artiklis 7 osutatud energiatõhususkohustuste süsteem ja alternatiivsed meetmed (koostatakse vastavalt II lisale).
- ii. Riigi (avaliku ja erasektori) elamu- ja ärihoonete renoveerimise pikaajaline strateegia,⁷ sh kulutõhusat põhjalikku ja etapiviisilist täielikku renoveerimist soodustavad poliitikad ja meetmed.
- iii. Kirjeldus poliitikatest ja meetmetest, mille eesmärk on energiateenuste edendamine avalikus sektoris, ning meetmetest, millega kõrvaldatakse energiatõhususlepingute ja muude energiatõhususteenuste mudelite kasutamist takistavad regulatiivsed ja mitteregulatiivsed tõkked⁸.
- iv. Muud kavandatud poliitikad, meetmed ja programmid, millega viiakse ellu soovituslikku riiklikku energiatõhususeesmärki aastaks 2030 ja muid eesmärke vastavalt punktile 2.2 (nt meetmed avaliku sektori hoonete eeskujul andva rolli

⁷ Vastavalt [ettepanekuga COM(2016)765 muudetud] direktiivi 2010/31/EL artiklile 2a.

⁸ Vastavalt direktiivi 2012/27/EL artiklile 18.

	ning energiatõhusate riigihangete edendamiseks, meetmed energiaauditite ja energiauhtimissüsteemide ⁹ edendamiseks, tarbijatele suunatud teabe- ja koolitusmeetmed ¹⁰ ning muud meetmed energiatõhususe edendamiseks ¹¹).
v.	Kirjeldus gaasi- ja elektritaristu energiatõhususe potentsiaali kasutamise meetmetest ¹² .
vi.	Piirkondlik koostöö selles valdkonnas, kui see on asjakohane.
vii.	Rahastamismeetmed, sh ELi toetus ja ELi vahendite kasutamine kõnealuses valdkonnas riigi tasandil.
3.3. Energiajulgeoleku mõõde¹³	
i.	Poliitikad ja meetmed punktis 2.3 esitatud eesmärkide saavutamiseks ¹⁴ .
ii.	Piirkondlik koostöö selles valdkonnas.
iii.	Rahastamismeetmed, sh ELi toetus ja ELi vahendite kasutamine kõnealuses valdkonnas riigi tasandil, kui see on asjakohane.
3.4. Energia siseturu mõõde¹⁵	
3.4.1. Elektritaristu	
i.	Poliitikad ja meetmed, et saavutada punkti 2.4.1 kohane eesmärgiks seatud elektrivõrkude omavahelise ühendatuse tase.
ii.	Piirkondlik koostöö selles valdkonnas ¹⁶ .
iii.	Rahastamismeetmed, sh ELi toetus ja ELi vahendite kasutamine kõnealuses valdkonnas riigi tasandil, kui see on asjakohane.
3.4.2. Energia ülekande taristu	
i.	Poliitikad ja meetmed, et saavutada punkti 2.4.2 kohased taristuga seotud põhieesmärgid, sh erimeetmed ühishuviprojektide ja muude peamiste taristuprojektide elluviimiseks, kui see on asjakohane.
ii.	Piirkondlik koostöö selles valdkonnas ¹⁷ .
iii.	Rahastamismeetmed, sh ELi toetus ja ELi vahendite kasutamine kõnealuses valdkonnas riigi tasandil, kui see on asjakohane.
3.4.3. Turgude lõimimine	
i.	Poliitikad ja meetmed punktis 2.4.3 esitatud eesmärkide saavutamiseks.
ii.	Meetmed, millega suurendatakse energiasüsteemi paindlikkust taastuvenergia tootmiseks, sh päevasiseste turgude liitmise ja piiriüleste reguleerturgude

⁹ Vastavalt direktiivi 2012/27/EL artiklile 8.

¹⁰ Vastavalt direktiivi 2012/27/EL artiklitele 12 ja 17.

¹¹ Vastavalt direktiivi 2012/27/EL artiklile 19.

¹² Vastavalt direktiivi 2012/27/EL artikli 15 lõikele 2.

¹³ Poliitikad ja meetmed peavad kajastama põhimõtet „energiatõhusus ennekõike“.

¹⁴ Tuleb tagada kooskõla määruse [ettepanek COM(2016) 52] (milles käsitletakse gaasivarustuskindluse tagamise meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 994/2010) kohaste ennetusmeetmete kavade ja hädaolukorra lahendamise kavadega ning määruse [ettepanek COM(2016) 862] (milles käsitletakse riskideks valmisolekut elektrisektoris ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2005/89/EÜ) kohaste riskivalmisolekukavadega.

¹⁵ Poliitikad ja meetmed peavad kajastama põhimõtet „energiatõhusus esmajärjekorras“.

¹⁶ Muud kui määruse (EL) nr 347/2013 kohaselt loodud ühishuviprojektide piirkondlikud rühmad.

¹⁷ Muud kui määruse (EL) nr 347/2013 kohaselt loodud ühishuviprojektide piirkondlikud rühmad.

kasutuselevõtt.	
iii.	Meetmed, millega tagatakse eelisjuurdepääs taastuvatest energiaallikatest ja tõhusa koostootmisega toodetud elektrile ja selle eelisjärjekorras kasutamine ning takistatakse selliste elektritarnete piiramist või nende koormuste ümberjaotamist ¹⁸ .
iv.	Poliitikad ja meetmed tarbijate (eriti haavatavate või kütteostuvõimetute tarbijate) kaitsmiseks ning energia jaeturu konkurentsivõime suurendamiseks.
v.	Tarbijaskaja võimaldamise ja arendamise meetmete kirjeldus, sealhulgas meetmed, mille puhul kasutatakse tariife dünaamilise hinnakujunduse toetamiseks ¹⁹ .
3.4.4. Kütteostuvõimetus	
i.	Poliitikad ja meetmed punktis 2.4.4 esitatud eesmärkide saavutamiseks.
3.5. Teadusuuringute, innovatsiooni ja konkurentsivõime mõõde	
i.	Poliitikad ja meetmed, sh punktis 2.5 esitatud eesmärkide saavutamiseks.
ii.	Koostöö teiste liikmesriikidega selles valdkonnas, sh teave selle kohta, kuidas SET-kava eesmärgi ja poliitikaid kajastatakse riiklikus kontekstis.
iii.	Rahastamismeetmed, sh ELi toetus ja ELi vahendite kasutamine kõnealuses valdkonnas riigi tasandil, kui see on asjakohane.

¹⁸ Vastavalt [ettepanekuga COM(2016) 864 uuesti sõnastatud direktiivile 2009/72/EÜ ja ettepanekuga COM(2016) 861 uuesti sõnastatud määrusele (EÜ) nr 714/2009].

¹⁹ Vastavalt direktiivi 2012/27/EL artikli 15 lõikele 8.

B JAGU. ANALÜÜTILINE ALUS ²⁰	
4. PRAEGUNE OLUKORD NING OLEMASOLEVAID POLIITIKAIK JA MEETMEID HÕLMAVAD PROGNOOSID ^{21,22}	
4.1. Energiasüsteemi ja kasvuhoonegaaside heite arengut mõjutavate peamiste välistegurite prognoositav areng i. Makromajanduslikud prognoosid (SKP ja rahvastiku kasv). ii. Energiasüsteemi ja kasvuhoonegaaside heidet eeldatavasti mõjutavad valdkondlikud muutused. iii. Globaalsed energiasuundumused, fossiilkütuste rahvusvaheline hind, heitkogustega kauplemise süsteemi CO₂-hind. iv. Tehnoloogiakulude areng.	
4.2. CO₂-heite vähendamise mõõde 4.2.1. Kasvuhoonegaaside heide ja nende sidumine i. Kasvuhoonegaaside praeguse heite suundumused ja siduvad heitkogustega kauplemise süsteemiga ja jõupingutuste jagamist käsitleva määrusega hõlmatud sektorites ja LULUCFi sektoris ning eri energiasektorites. ii. Olemasolevate riiklike ja ELi poliitikate ja meetmete alusel koostatavad prognoosid valdkondlike arengusuundade kohta vähemalt kuni 2040. aastani (sh 2030. aasta kohta). 4.2.2. Taastuvenergia i. Taastuvenergia praegune osakaal summaarses energia lõpptarbimises ja eri sektorites (kütte- ja jahutus-, elektri- ning transpordisektor) ning tehnoloogiate lõikes igas kõnealus sektoris. ii. Olemasolevate poliitikate ja meetmete alusel koostatavad arenguprognoosid vähemalt kuni 2040. aastani (sh 2030. aasta kohta).	
4.3. Energiatõhususe mõõde i. Primaar- ja lõppenergia praegune tarbimine majanduses ja sektorite (sh tööstus-, eluaseme-, teenuste ja transpordisektor) kaupa. ii. Tõhusa koostootmise ning tõhusa kaugkütte ja -jahutuse kasutamise praegune potentsiaal²³. iii. Primaar- ja lõppenergia tarbimist igas sektoris kuni vähemalt 2040. aastani (sh 2030. aastal) hõlmavad prognoosid, võttes arvesse olemasolevaid	

²⁰ Kava B jaos esitatavate näitajate ja muutujate üksikasjalik loetelu on esitatud 2. osas.

²¹ Praegune olukord kajastab riikliku kava esitamise kuupäeva (või kõige hilisemat kuupäeva). Olemasolevad poliitikad ja meetmed hõlmavad rakendatud ja vastuvõetud poliitikaid ja meetmeid. Vastuvõetud poliitikad ja meetmed on poliitikad ja meetmed, mille kohta on riikliku kava esitamise kuupäevaks tehtud valitsuse ametlik otsus ning mida on kindlalt kohustatud rakendama. Rakendatud poliitikad ja meetmed on poliitikad ja meetmed, mis vastavad riikliku kava esitamise kuupäeval ühele või mitmele järgmisele tingimusele: jõus on riiklikud õigusaktid, kehtestatud on üks või mitu vabatahtlikku kokkulepet, eraldatud on finantsvahendid, kaasatud on inimressursid.

²² Välistegurite valimisel võib lähtuda eeldustest, mis on esitatud ELi 2016. aasta võrdlusstsenaariumis või muus järgnevas poliitikastsenaariumis samade muutujate kohta. Olemasolevate poliitikate ja meetmete ja mõjuhindangute alusel riiklike prognooside koostamisel võib lisaks kasu olla liikmesriigipõhistest tulemustest, mis on esitatud ELi 2016. aasta võrdlusstsenaariumis ja järgnevates poliitikastsenaariumides.

²³ Vastavalt direktiivi 2012/27/EL artikli 14 lõikele 1.

	energiatõhususe poliitikaid, meetmed ja kavasid, millele on osutatud punkti 1.2. alapunktis ii²⁴. iv. Riiklike arvutuste kohane energiatõhususe miinimumnõuete kuluoptimaalne tase vastavalt direktiivi 2010/31/EL artiklile 5.
	4.4. Energiajulgeoleku mõõde i. Praegune energiaallikate jaotus, omamaised energiaallikad, sõltumine imporditavast energiast, sh asjakohased riskid. ii. Olemasolevate poliitikate ja meetmete alusel koostatavad arenguprognosisid vähemalt kuni 2040. aastani (sh 2030. aasta kohta).
	4.5. Energia siseturu mõõde 4.5.1. Elektrivõrkude omavaheline ühendatus i. Elektrivõrkude omavahelise ühendatuse tase ja peamised ühendused²⁵. ii. Ühenduste laiendamise vajaduste prognoosid kuni vähemalt 2040. aastani (sh 2030. aasta kohta)²⁶. 4.5.2. Energia ülekande taristu i. Olemasoleva elektri ja gaasi ülekande taristu põhitunnused²⁷. ii. Ühenduste laiendamise vajaduse prognoosid kuni vähemalt 2040. aastani (sh 2030. aasta kohta)²⁸. 4.5.3. Elektri- ja gaasiturud, energiahinnad i. Elektri- ja gaasiturude praegune olukord, sh energiahinnad. ii. Olemasolevate poliitikate ja meetmete alusel koostatavad arenguprognosisid vähemalt kuni 2040. aastani (sh 2030. aasta kohta).
	4.6. Teadusuuringute, innovatsiooni ja konkurentsivõime mõõde i. Väheste CO₂-heitega tehnoloogia sektori praegune olukord ja positsioon maailmaturul. ii. Avaliku ja erasektori teadustöö ja innovatsiooniga seotud praegused kulud seoses väheste CO₂-heitega tehnoloogiaga ning praegune patentide ja teadlaste arv. iii. Energiakulude praegune tase, sh rahvusvahelises kontekstis. iv. Olemasolevate poliitikate ja meetmete alusel koostatavad arenguprognosisid punktide i kuni iii kohta vähemalt kuni 2040. aastani (sh 2030. aasta kohta).
5. KAVANDATUD POLIITIKATE JA MEETMETE MÕJU HINDAMINE²⁹	
	5.1. Punkti 3 kohaste kavandatud poliitikate ja meetmete mõju energiasüsteemile ning kasvuhoonegaaside heitele ja nende sidujatele, sh võrdlus olemasolevaid poliitikaid ja

²⁴ See praeguse olukorra jätkumise võrdlusprognoos on alus primaar- ja lõppenergia tarbimise 2030. aasta eesmärgile, millele osutatud punktis 2.3, ning ümberarvutusteguritele.

²⁵ Viide ülevaadetele, milles käsitletakse olemasolevat ülekandetaristut põhivõrguettevõtjate kaupa.

²⁶ Viide riiklikele võrguarengukavadele ja põhivõrguettevõtjate piirkondlikele investeerimiskavadele.

²⁷ Viide ülevaadetele, milles käsitletakse olemasolevat ülekandetaristut põhivõrguettevõtjate kaupa.

²⁸ Viide riiklikele võrguarengukavadele ja põhivõrguettevõtjate piirkondlikele investeerimiskavadele.

²⁹ Kavandatud poliitikad ja meetmed on arutlusel olevad variandid, mille vastuvõtmine ja rakendamine pärast riikliku kava või eduaruande esitamise kuupäeva on realselt võimalik. Seepärast peavad punkti 5.1.i kohased vastavad prognoosid hõlmama rakendatud ja vastuvõetud poliitikaid ja meetmeid (olemasolevate poliitikate ja meetmetega prognoosid) ning ka kavandatud poliitikaid ja meetmeid.

meetmeid hõlmavate prognoosidega (nagu on kirjeldatud punktis 4).	
i.	Direktiivi [ettepanek COM/2013/0920] ³⁰ kohased energiasüsteemi, kasvuhoonegaaside, sidujate ja õhusaasteainete heite arengu prognoosid lähtuvalt kavandatud poliitikatest ja meetmetest, mis hõlmavad kuni vähemalt kümnet aastat pärast kavaga hõlmatud ajavahemikku (sh kavaga hõlmatud ajavahemiku viimase aasta kohta), sh asjakohased ELi poliitikad ja meetmed.
ii.	Hinnang, milles käsitletakse poliitikate koostoimet (olemasolevate ja kavandatud poliitikate ja meetmete vahel ühe poliitikamõõtme piires ning olemasolevate ja kavandatud poliitikate ja meetmete vahel eri mõõtmete piires) kuni kavaga hõlmatud ajavahemiku vähemalt viimase aastani.
5.2. Punktis 3 kirjeldatud kavandatud poliitikate ja meetmete makromajanduslik, keskkonnavalane, oskustega seotud ning sotsiaalmõju (kulude ja tulude ning kulutõhususe seisukohast) kuni kavaga hõlmatud ajavahemiku vähemalt viimase aastani, sh võrdlus olemasolevaid poliitikaid ja meetmeid hõlmavate prognoosidega.	
5.3. Punkti 3 kohaste kavandatud poliitikate ja meetmete mõju teistele liikmesriikidele ja piirkondlikule koostööle kuni kavaga hõlmatud ajavahemiku vähemalt viimase aastani, sh võrdlus olemasolevaid poliitikaid ja meetmeid hõlmaate prognoosidega.	
i.	Mõju naaberliikmesriikide ja teiste piirkonna liikmesriikide energiasüsteemile võimalikult suures ulatuses.
ii.	Mõju energiahindadele, kommunaalteenustele ja energiaturgude lõimimisele.
iii.	Mõju piirkondlikule koostööle.

2. osa

Riikliku kava B jaos esitatavate näitajate ja muutujate üksikasjalik loetelu^{31 32 33 34}

Järgmised näitajad, muutujad ning energiabilansid ja -näitajad tuleb esitada riikliku kava B jaos „Analüütiline alus“:

1. Üldised näitajad ja muutujad

- (1) Rahvaarv [miljonites].
- (2) SKP [miljonites eurodes].
- (3) Valdkondlik kogulisandväärtus (sh peamised tööstussektorid, ehitus-, teenuste ja põllumajandussektor) [miljonites eurodes].

³⁰ Direktiiv [ettepanek COM/2013/0920] teatavate õhusaasteainete riiklike heitkoguste vähendamise ning direktiivi 2003/35/EÜ muutmise ja direktiivi 2001/81/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta.

³¹ Ajavahemikku 2021–2030 hõlmava kava puhul: 4. ja 5. jaos tuleb esitada loetelus oleva iga näitaja/muutuja kohta suundumus aastatel 2005–2040 (2005–2050, kui see on asjakohane), sh aasta 2030. kohta, viieaastaste intervallidena. Tuleb näidata, millised näitajad põhinevad välistel eeldustel ja millised modeleerimistulemustel.

³² Esitatavad andmed ja prognoosid peavad võimalikult suures ulatuses tuginema Eurostati andmetele ja meetoditele, mida kasutatakse Euroopa statistika esitamiseks vastavate valdkondlike õigusaktide raames, ning olema nende andmete ja meetoditega kooskõlas, kuna Euroopa statistika on peamine statistikaallikas, mida kasutatakse aruandluseks ja seireks kasutatava statistika esitamiseks vastavalt määrusele (EÜ) nr 223/2009 Euroopa statistika kohta.

³³ Märkus: kõik prognoosid tuleb teha püsivhindade alusel (2016. aasta on lähteaasta).

³⁴ Komisjon esitab prognooside peamiste näitajate kohta soovitusel, mis hõlmavad vähemalt nafta, gaasi ja söe impordihindu ning ELi heitkogustega kauplemise süsteemi CO₂-hindu.

- (4) Leibkondade arv [tuhandetes].
- (5) Leibkonna suurus [elanikud/leibkonnad].
- (6) Leibkondade kasutada olev sissetulek [eurodes].
- (7) Reisijakilomeetrite arv: kõik transpordiviisid, st jagatuna maantee- (autod ja bussid võimaluse korral eraldi), raudtee-, õhu- ja siseveetranspordi kaupa (kui see on asjakohane) [miljonites reisijakilomeetrites].
- (8) Kaubaveo tonnkilomeetrite arv: kõik transpordiviisid, v.a rahvusvaheline merevedu, st jagatuna maantee-, raudtee-, õhu- ja siseveetranspordi kaupa (siseveeteed ja riigisisene merevedu) [miljonites tonnkilomeetrites].
- (9) Rahvusvahelised nafta, gaasi ja söe impordi hinnad [euro/GJ või euro/toe] – vastavalt komisjoni soovitudele.
- (10) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi kohane CO₂-hind [euro/LHÜ] – vastavalt komisjoni soovitudele.
- (11) Hinnanguline euro ja USA dollari vahetuskurss (kui see on asjakohane) [euro/vääring ja USD/vääring].
- (12) Kütte kraadpäevade arv (Heating Degree Days, HDD).
- (13) Jahutuse kraadpäevade arv (Cooling Degree Days, CDD).
- (14) Peamiste asjakohaste tehnoloogialahenduste modelleerimiseks kasutatavad eeldatavad tehnoloogiakulud.

2. Energiabilansid ja -näitajad

2.1. Energiavarustus

- (1) Omamaine toodang kütuseliikide kaupa (kõik energiatooted: süsi, toornafta, maagaas, tuumaenergia, taastuvad energiaallikad) [ktoe].
- (2) Netoimport kütuseliikide kaupa (sh elekter ja jaotatuna Euroopa-siseseks ja Euroopa-väliseks netoimpordiks) [ktoe].
- (3) Sõltuvus kolmandatest riikidest pärinevast impordist [%].
- (4) Peamised impordiallikad (riigid) peamiste energiakandjate (sh gaas ja elekter) puhul.
- (5) Sisemaine kogutarbimine kütuseliigi allikate kaupa (sh tahked kütused, kõik energiatooted: süsi, toornafta ja naftasaadused, maagaas, tuumaenergia, elekter, soojusenergia, taastuvad energiaallikad, jäätmed) [ktoe].

2.2. Elekter ja soojus

- (1) Elektritoodangu kogumaht [GWhe].
- (2) Elektritoodangu kogumaht kütuste kaupa (kõik energiatooted) [GWhe].
- (3) Soojuse ja energia koostootmise osakaal elektri ja soojuse kogutootmises [protsent].
- (4) Elektritootmise võimsus allikate kaupa, sh kasutuselt kõrvaldamine ja uued investeeringud (MW).
- (5) Soojuselektrijaamade soojustoodang.
- (6) Elektri ja soojuse koostootmisjaamade soojustoodang, sealhulgas tööstuslik heitsoojus.

- (7) Piiriülene gaasi ja elektri ülekande võimsus [elektri puhul on määratlus kooskõlas käimasolevate aruteludega, võttes aluseks eesmärgi saavutada 15 % ühendatus] ja selle prognoositav kasutusmäär.

2.3. Muundamissektor

- (1) Soojuselektrijaamas kasutatav sisendkütus (sh tahke kütus, nafta, gaas) [ktoe].
(2) Muudes muundamisprotsessides kasutatav sisendkütus [ktoe].

2.4. Energiatarbimine

- (1) Primaar- ja lõppenergia tarbimine [ktoe].
(2) Energia lõpptarbimine sektorite (sh tööstus- ja transpordisektor (jagatuna võimaluse korral reisijate- ja kaubaveoks), kodumajapidamised, teenuste- ja põllumajandussektor) kaupa [ktoe].
(3) Energia lõpptarbimine kütuste kaupa (kõik energiatooted) [ktoe].
(4) Lõpptarbimine mitteenergeetiliseks otstarbeks [ktoe].
(5) Primaarenergia mahukus kogu majanduses (primaarenergia tarbimine SKP kohta [toe/euro].
(6) Lõppenergia mahukus sektorite (sh tööstus-, eluaseme-, teenindus- ja transpordisektor, jagatuna võimaluse korral reisijate- ja kaubaveoks) kaupa.

2.5. Hind

- (1) Elektri hind kasutussektori liikide (eluaseme-, tööstus-, teenindussektor) kaupa.
(2) Riiklik kütuse jaehind (sh maksud, allikate ja sektorite kaupa) (euro/ktoe).

2.6. Investeeringud

Energiaga seotud investeerimiskulud võrreldes SKPga (ja võrreldes tööstussektori kogulisandväärtusega).

2.7. Taastuvenergia

- (1) Taastuvatest energiaallikatest toodetud energia summaarne lõpptarbimine ja taastuvenergia osakaal summaarses energia lõpptarbimises ning sektorite (elekter, kütmine ja jahutamine, transport) ja tehnoloogialiikide kaupa.
(2) Taastuvatest energiaallikatest toodetud elekter ja soojus hoonetes (nagu on määratletud direktiivi 2010/31/EL artikli 2 punktis 1; see hõlmab liigitatud andmeid solaar-fotoelektriliste süsteemide, solaar-soojussüsteemide, biomassi, soojuspumpade, maasoojussüsteemide ja muude mittesentraalsete taastuvenergiasüsteemide toodetud, tarbitud ja võrku edastatud energia kohta).
(3) Kui see on asjakohane, muud riiklikud prognoosijooned, sh pikaajalised või sektoripõhised (toidupõhiste ja täiustatud biokütuste osakaal, taastuvenergia osakaal kaugküttes ning taastuvenergia, mille on tootnud linnad ja energiakogukonnad, nagu on määratletud [ettepanekuga COM(2016) 767 uuesti sõnastatud direktiivi 2009/28/EÜ] artiklis 22.

3. Kasvuhoonegaaside heite ja sidumisega seotud näitajad

- (1) Kasvuhoonegaaside heite poliitikavaldkondade (heitkogustega kauplemise süsteem, jõupingutuste jagamist käsitlev määrus ja LULUCF) kaupa.

- (2) Kasvuhoonegaaside heide IPCC sektorite ja gaaside (vajaduse korral jaotatuna selliseks heiteks, mida hõlmab heitkogustega kauplemise süsteemi ja selliseks, mida hõlmab jõupingutuste jagamist käsitlev otsus) [CO₂-ekvivalenttonnides].
- (3) Kogu majanduse CO₂-mahukus [CO₂-ekvivalenttonnid/SKP].
- (4) CO₂-heitega seotud näitajad:
 - (a) elektri ja auru tootmise CO₂-mahukus [CO₂-ekvivalenttonnid/MWh];
 - (b) lõppenergia nõudluse CO₂-mahukus sektorite (sh tööstus-, eluaseme-, teenindus-, reisijate- ja kaubaveosektor) kaupa [CO₂-ekvivalenttonnid/naftaekvivalenttonnid].
- (5) Muu kui CO₂-heitega seotud näitajad:
 - (a) Põllumajandusloomad: piimakari (1000 looma), muu kui piimakari (1000 looma), lambad (1000 looma), sead (1000 looma), kodulinnud (1000 lindu);
 - (b) sünteetiliste väetiste kasutamisest tulenev lämmastik (kt lämmastikku);
 - (c) sõnniku kasutamisest tulenev lämmastik (kt lämmastikku);
 - (d) lämmastikku siduvatest põllukultuuridest tulenev lämmastik (kt lämmastikku);
 - (e) põllukultuuride jääkides sisalduv lämmastik, mis on mulda tagasi viidud (kt lämmastikku);
 - (f) turvasmulla harimise ala (hektarites);
 - (g) tahkete olmejäätmete tekitamine;
 - (h) prügilasse ladestatavad tahked olmejäätmed;
 - (i) taaskasutatud CH₄ osakaal kogu prügilates toodetud CH₄-s t (%).

**TEATAMINE LIIKMESRIIGI MEETMETEST JA MEETODITEST, MILLEGA
RAKENDATAKSE [ETTEPANEKUGA COM(2016)761 MUUDETUD]
DIREKTIIVI 2012/27/EL ARTIKLIT 7**

Direktiivi 2012/27/EL V lisa punkti 4 kohaselt teatavad liikmesriigid komisjonile üksikasjaliku metoodika energiatõhususkohustuste süsteemide käitamiseks ja alternatiivsete meetmete kasutamiseks ning sama direktiivi artiklite 7a ja 7b ning artikli 20 lõike 6 kohaldamiseks.

1. Arvutus, mis näitab, millises ulatuses täidetakse ajavahemikus 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2030 energiasäästunõuet, näidates, kuidas võetakse arvesse järgmisi elemente:
 - (a) iga-aastane energiamüük esitatuna kõigi energiatarnijate või kõigi energia jaemüügiettevõtjate lõppklientidele kolme aasta jooksul (2016, 2017, 2018) enne 1. jaanuari 2019 müüdud keskmise mahuna [ktoe];
 - (b) transpordis kasutatava energia müügi maht, mida ei ole arvutuses arvesse võetud [ktoe];
 - (c) omatarbimiseks toodetud elektri kogus, mida ei ole arvutuses arvesse võetud [ktoe];
 - (d) energiamüügi andmete arvutamisel kasutatud allikad, sh alternatiivsete statistiliste allikate kasutamise põhjendus ning sellest kasutamisest tulenev mis tahes erinevus (kui kasutatakse muid kui Eurostati allikaid);
 - (e) kumulatiivne energiasääst, mis tuleb saavutada ajavahemikus 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2030 (enne lõike 2 kohaseid erandeid) [ktoe];
 - (f) direktiivi 2012/27/EL artikli 7 lõigetes 2 ja 3 osutatud erandite b, c, d ja e kohaldamine:
 - i) direktiivi 2003/87/EÜ I lisas loetletud tööstuslike tegevusalade puhul kasutatava energia müügimaht [ktoe], mis on kooskõlas punktiga b arvutustest välja jäetud;
 - ii) punkti c kohane energiasääst, mis on saavutatud energia muundamise, jaotuse ja ülekande sektorites [ktoe];
 - iii) punkti d kohane energiasääst, mis tuleneb üksikmeetmetest, mida on rakendatud alates 31. detsembrist 2008 ja mis avaldavad jätkuvalt mõju 2020. aastal ja pärast seda [ktoe];
 - iv) punkti e kohane hoonete välispinnal või hoonete sees oma tarbeks toodetud energia, mis on saadud tänu poliitikameetmetele, millega edendatakse uute taastuvenergialahenduste paigaldamist [ktoe];
 - (g) kogu kumulatiivne energiasääst (pärast lõike 2 kohaste erandite kohaldamist) [ktoe].
2. **Poliitikameetmed direktiivi 2012/27/EL artikli 7 lõike 1 kohase energiasäästunõude saavutamiseks**
- 2.1. **Direktiivi 2012/27/EL artiklis 7a osutatud energiatõhususkohustuste süsteemid:**
 - (a) energiatõhususkohustuste süsteemi kirjeldus;
 - (b) eeldatav kumulatiivne ja aastane sääst ning kohustusperioodi(de) kestus;

- (c) kohustatud isikud ja nende vastutus;
- (d) sihtsektorid;
- (e) meetmega ette nähtud toetuskõlblikud meetmed;
- (f) teave direktiivi 2012/27/EL artikli 7 lõike 7 sätete kohaldamise kohta:
 - i) erimeetmed, kütteostuvõimetutes kodumajapidamistes või sotsiaalmajades saavutatava säästu osakaal kooskõlas punktiga a;
 - ii) energiateenuseosutaja või muu kolmanda isiku poolt saavutatud energiasääst kooskõlas punktiga b;
 - iii) ülekandmine ja mahaarvamine kooskõlas punktiga c;
- (g) teave energiasäästuga kauplemise kohta (kui see on asjakohane).

2.2. Direktiivi 2012/27/EL artiklis 7b ja artikli 20 lõikes 6 osutatud alternatiivsed meetmed (v.a maksustamine):

- (a) poliitikameetme liik;
- (b) poliitikameetme lühikirjeldus, sh iga teatatud poliitikameetme ülesehitus;
- (c) iga meetme kogu eeldatav kumulatiivne ja aastane sääst ja/või vaheperioodide energiasääst;
- (d) rakendavad, osalevad ja volitatud isikud ning nende vastutus poliitikameetme(te) rakendamisel;
- (e) sihtsektorid;
- (f) meetmega ette nähtud toetuskõlblikud meetmed;
- (g) kütteostuvõimetusele keskenduvad konkreetset poliitikameetmed või üksikmeetmed.

2.3. Teave maksustamismeetmete kohta:

- (a) maksustamismeetme lühikirjeldus;
- (b) maksustamismeetme kestus;
- (c) meetme eeldatav kumulatiivne ja aastane sääst;
- (d) sihtsektorid;
- (e) energiasäästu täiendavus, kirjeldades säästu arvutamisel kasutatavat lähenemisviisi, sh hinnaelastsus, vastavalt V lisa punktile 4.

3. Arvutusmeetodid direktiivi 2012/27/EL artiklite 7a, 7b ja artikli 20 lõike 6 kohaselt teatatud meetmete puhul (v.a maksustamismeetmed):

- (a) kasutatud mõõtmismeetodid vastavalt direktiivi 2012/27/EL V lisa punktile 1;
- (b) energiasäästu väljendamise meetod (primaar- või lõppenergia sääst);
- (c) üksikmeetmete eluiga ja säästu eluea arvesse võtmiseks kasutatav lähenemisviis;
- (d) arvutusmeetodi lühikirjeldus, sh kuidas tagatakse säästu täiendavus ja olulisus;
- (e) teave selle kohta, kuidas käsitletakse meetmete ja üksikmeetmete võimalikku kattuvust, et hoida ära energiasäästu kahekordselt arvutamist;

(f) kliimaerinevused ja kasutatud lähenemisviis (kui see on asjakohane).

4. Seire ja kontroll:

- (a) seire- ja kontrollisüsteemi ning kontrollimenetluse lühikirjeldus;
- (b) avaliku sektori rakendusasutus ning selle peamised seire- ja kontrollisüsteemiga seotud vastutusala seoses energiatõhususkohustuste süsteemiga ja/või alternatiivsete meetmetega;;
- (c) seire ja kontrolli sõltumatus kohustatud, osalevatest ja volitatud isikutest;
- (d) energiatõhususe suurendamise meetmete statistiliselt oluline osakaal ning esindusliku valimi kindlaks määramisel kasutatud osakaal ja kriteeriumid;
- (e) kohustatud isikute aruandluskohustused (iga kohustatud isiku või isikute allkategooria sääst ja kogu süsteemi kohane sääst);
- (f) energiatõhususkohustuste süsteemi ja alternatiivsete meetmete raames (igal aastal) saavutatud energiasäästu avaldamine;
- (g) teave eeskirjade mittetäitmise korral kohaldatavate karistuste kohta;
- (h) teave selliste meetmete kohta, mida rakendatakse siis, kui edusammud ei ole rahuldavad.

III LISA

KASVUHOONEGAASIDE INVENTUURI TEAVE

1. osa

Artikli 23 lõikes 2 osutatud aruannetes esitatav teave:

- (a) käesoleva lisa 2. osas loetletud kasvuhoonegaaside inimtekkeline heide ning määruse [] [ESR] artikli 2 lõikes 1 osutatud kasvuhoonegaaside inimtekkeline heide aasta X-2 kohta;
- (b) andmed süsinikmonooksiidi (CO), vääveldioksiidi (SO₂), lämmastikoksiidide (NO_x) ja lenduvate orgaaniliste ühendite inimtekkelise heide kohta kooskõlas direktiivi 2001/81/EÜ artikli 7 kohaselt esitatud andmetega, aasta X-2 kohta;
- (c) teave aasta X-2 kohta maakasutusest, maakasutuse muutusest ja metsandusest tuleneva kasvuhoonegaaside inimtekkelistest allikatest pärineva heide ja CO₂ sidujates sidumise kohta kooskõlas käesoleva lisa 3. osas esitatud meetoditega. Need andmed on asjakohased ka seoses määruse [] [LULUCF] artikli 12 kohase vastavusaruandega;
- (d) mis tahes muudatused teabes, millele viidatakse punktides a–c seoses aastatega, mis jäävad asjakohase baasaasta või -perioodi ja aasta X-3 vahele, ning nende muudatuste põhjused;
- (e) käesoleva lisa 4. osas sätestatud näitajaid käsitlev teave aasta X-2 kohta;
- (f) aasta X-1 kohta kokkuvõtlik teave määruse [] [ESR] artikli 5 ja määruse [] [LULUCF] artikli 11 kohaselt tehtud ülekandmise kohta;
- (g) teave selliste meetmete kohta, mida on võetud hinnanguliste inventuuriandmete parandamiseks, eelkõige inventuuri osades, mille suhtes on pärast eksperdiülevaatusi tehtud muudatusi või soovitusi;
- (h) selliste tõendatud heitkoguste tegelik või hinnanguline jaotumine kasvuhoonegaaside riikliku inventuuri allikakategooriate vahel, mille on käitajad teatanud vastavalt direktiivile 2003/87/EÜ, ning kõnealuste tõendatud heitkoguste suhe kogu nendes allikakategooriates esitatud kasvuhoonegaaside heitesse, aasta X-2 kohta;
- (i) aasta X-2 kohta selliste kontrollide tulemused, mis on läbi viidud selleks, et kontrollida kooskõla kasvuhoonegaaside inventuurides esitatud heide ja direktiivi 2003/87/EÜ kohaselt teatatud tõendatud heitkoguse vahel;
- (j) aasta X-2 kohta selliste kontrollide tulemused, mis on läbi viidud selleks, et kontrollida kooskõla kasvuhoonegaaside inventuuride koostamisel heide hindamiseks kasutatud andmete ja järgmiste andmete vahel:
 - i) direktiivi 2001/81/EÜ kohaste õhusaasteainete inventuuride koostamisel kasutatavad andmed;
 - ii) vastavalt määruse (EL) nr 517/2014 artikli 19 lõikele 1 ja VII lisale esitatavad andmed;
 - iii) vastavalt määruse (EÜ) nr 1099/2008 artiklile 4 ja B lisale esitatavad energiaalased andmed;
- (k) riikliku inventuuriüsteemi muudatuste kirjeldus;
- (l) riikliku registri muudatuste kirjeldus;

- (m) teave kvaliteedi tagamist ja -kontrolli käsitleva liikmesriigi kava kohta, mõõtemääramatust käsitlev üldhinnang, täielikkust käsitlev üldhinnang ning muu teave kasvuhoonegaaside riiklikus inventuuriaruandes, mis on vajalik kasvuhoonegaaside liidu inventuuriaruande koostamiseks;
- (n) teave selle kohta, kas liikmesriik kavatseb kasutada määruse [] [ESR] artikli 5 lõigete 4 ja 5 kohaseid paindlikkusmeetmeid.

Liikmesriik võib taotleda erandit punktist c, et kohaldada käesoleva lisa 3. osas kindlaksmääratud meetodist erinevat meetodit, kui nõutavat meetodi parandamist ei suudetud saavutada õigeaegselt, et seda ajavahemiku 2021–2030 kasvuhoonegaaside inventuurides arvesse võtta, või kui meetodi parandamisega seotud kulud oleksid asjaomaste süsinikureservuaaridega seotud heitkoguste ja sidumise ebaolulisuse tõttu sellise heitkoguste ja sidumise arvestuse parandatud meetodi kohaldamisest saadud kasuga võrreldes ebaproportsionaalselt suured. Liikmesriigid, kes soovivad seda erandit kasutada, esitavad komisjonile 2020. aasta 31. detsembriks oma põhjendatud taotluse, kuhu on märgitud tähtaeg, millest alates võib parandatud meetodeid rakendada hakata, ja/või kavandatud alternatiivne meetod, ning lisatud hinnang, kus on ära näidatud võimalik mõju arvestuse täpsusele. Komisjon võib taotleda täiendava teabe esitamist mõistliku etteantud ajavahemiku jooksul. Kui komisjon leiab, et taotlus on õigustatud, teeb ta erandi. Kui taotlust ei rahuldata, esitab komisjon sellekohase otsuse põhjused.

2. osa

Tuleb hõlmata järgmised kasvuhoonegaasid:

süsinikdioksiid (CO_2);

metaan (CH_4);

dilämmastikoksiid (N_2O);

väävelheksafluoriid (SF_6);

lämmastiktrifluoriid (NF_3);

fluorosüivesinikud (HFCd):

— HFC-23 CHF_3 ;

— HFC-32 CH_2F_2 ;

— HFC-41 CH_3F ;

— HFC-125 CHF_2CF_3 ;

— HFC-134 CHF_2CHF_2 ;

— HFC-134a CH_2FCF_3 ;

— HFC-143 CH_2FCHF_2 ;

— HFC-143a CH_3CF_3 ;

— HFC-152 $\text{CH}_2\text{FCH}_2\text{F}$;

— HFC-152a CH_3CHF_2 ;

— HFC-161 $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{F}$;

— HFC-227ea $\text{CF}_3\text{CHF}_2\text{CF}_3$;

— HFC-236cb $\text{CF}_3\text{CF}_2\text{CH}_2\text{F}$;

- HFC-236ea $\text{CF}_3\text{CHFCHF}_2$;
- HFC-236fa $\text{CF}_3\text{CH}_2\text{CF}_3$;
- HFC-245fa $\text{CHF}_2\text{CH}_2\text{CF}_3$;
- HFC-245ca $\text{CH}_2\text{FCF}_2\text{CHF}_2$;
- HFC-365mfc $\text{CH}_3\text{CF}_2\text{CH}_2\text{CF}_3$;
- HFC-43-10mee $\text{CF}_3\text{CHFCHFCF}_2\text{CF}_3$ või $(\text{C}_5\text{H}_2\text{F}_{10})$;

perfluorosüsivesinikud (PFCd):

- PFC-14, perfluorometaan, CF_4 ;
- PFC-116, perfluoroetaan, C_2F_6 ;
- PFC-218, perfluoropropaan, C_3F_8 ;
- PFC-318, perfluorotsüklobutaan, $\text{c-C}_4\text{F}_8$;
- perfluorotsüklopropan $\text{c-C}_3\text{F}_6$;
- PFC-3-1-10, perfluorobutaan, C_4F_{10} ;
- PFC-4-1-12, perfluoropentaan, C_5F_{12} ;
- PFC-5-1-14, perfluoroheksaan, C_6F_{14} ;
- PFC-9-1-18, $\text{C}_{10}\text{F}_{18}$.

3. osa. Seire- ja aruandlusmeetodid LULUCFi sektoris

Ruumiliselt täpsed andmed maakasutuse muutmise kohta maakasutuskategooriate ja nendevaheliste muutuste kindlaksmääramiseks ja jälgimiseks.

1. määramistasandi meetod, mille korral kasutatakse kooskõlas 2006. aastal kasvuhoonegaaside riiklike inventuuride kohta avaldatud IPCC suunistega ülemaailmselt kalibreeritud standardseid heiteväärtusi ja parameetrite väärtusi.

Heitkoguste ja sidumise jaoks sellise süsinikureservuaari puhul, mille arvele langeb vähemalt 25–30 % heitkogustest ja sidumisest allika või siduja kategoorias, mis on liikmesriigi riiklikus inventuurisüsteemis prioriteediks seatud, sest selle kohta esitatud hinnangul on märkimisväärne mõju riigi kasvuhoonegaaside heitkoguste summaarsetele inventuuriandmetele seoses heitkoguste ja sidumise absoluuttasemega, heite ja sidumise suundumustega või maakasutuskategooriate heite ja sidumise määramatusega, vähemalt 2. määramistasandi meetod, mille korral kasutatakse kooskõlas 2006. aastal kasvuhoonegaaside riiklike inventuuride kohta avaldatud IPCC suunistega riiklikult kindlaksmääratud heiteväärtusi ja liikmesriigi eripärade kohandatud parameetrite väärtusi.

Liikmesriike julgustatakse kasutama 3. määramistasandi meetodit, mille korral kasutatakse kooskõlas 2006. aastal kasvuhoonegaaside riiklike inventuuride kohta avaldatud IPCC suunistega liikmesriigi eripärade kohandatud mitteparameetrilist modelleerimist, kus kirjeldatakse biofüüsikalise süsteemi füüsilist interaktsiooni.

4. osa. Inventuuri näitajad

Näitaja nimi
ÜLEKANNE B0

ÜLEKANNE E0

Näitaja
Avalike elektrijõuamade ning oma tarbeks tootjate elektrijõuamade CO_2 heitkogused, t/TJ
Avalike soojusjõuamade ja oma tarbeks tootjate soojusjõuamade CO_2 heitkogused, kt; kõik tooted – avalike ja oma tarbeks tootvate soojuselektrijaamade kogutoodang, PJ
Oma tarbeks tootvate ettevõtete CO_2 heitkogused, t/TJ

Näitaja nimi	Näitaja Oma tarbeks tootjate CO ₂ heitkogused, kt; oma tarbeks tootjate soojusjõuamade summaarne väljund, PJ
TÖÖSTUS A1.1	CO ₂ -kogumahukus – raua- ja terasetööstus, t/mln eurot
TÖÖSTUS A1.2	Raua ja terasetööstuse summaarsed CO ₂ heitkogused, kt Energiaga seotud CO ₂ -mahukus – keemiatööstus, t/mln eurot
TÖÖSTUS A1.3	Energiaga seotud CO ₂ -mahukus – klaasi-, keraamika- ja ehitusmaterjalide tööstus, t/mln eurot Energiaga seotud CO ₂ heitkogused klaasi-, keraamika- ja ehitusmaterjalide tööstuses, kt; kogulisandväärtus – klaasi-, keraamika- ja ehitusmaterjalide tööstus
TÖÖSTUS A1.4	Energiaga seotud CO ₂ -mahukus – toiduaine-, joogi- ja tubakatööstus, t/mln eurot Toiduainetööstuse energiaga seotud CO ₂ heitkogused, kt; kogulisandväärtus – toiduaine-, joogi- ja tubakatööstus, mln eurot (EÜ95)
TÖÖSTUS A1.5	Energiaga seotud CO ₂ -mahukus – paberi- ja trükitööstus, t/mln eurot; paberi- ja trükitööstuses energiaga seotud CO ₂ heitkogused, kt; kogulisandväärtus – paberi- ja trükitööstus, mln eurot (EÜ95)
MAJAPIDAMISED A0	Ruumide kütmisega seotud CO ₂ eriheitkogused kodumajapidamistes, t/m ² Ruumide kütmisega seotud CO ₂ eriheitkogused kodumajapidamistes, kt; püsikasutusega eluasemete põrandapind, mln m ²
TEENUSED B0	Ruumide kütmisega seotud CO ₂ eriheitkogused kaubandus- ja institutsioonilises sektoris, kg/m ² Ruumide kütmisega seotud CO ₂ heitkogused kaubandus- ja institutsioonilises sektoris, kt; teenindushoonete põrandapind, mln m ²
TRANSPORT B0	Diiselmootoriga sõiduaudode CO ₂ eriheitkogused, g/100 km
TRANSPORT B0	Bensiinimootoriga sõiduaudode CO ₂ eriheitkogused, g/100 km

IV LISA

TEAVE KASVUHOONEGAASIDE HEITEGA SEOTUD POLIITIKATE JA MEETMETE KOHTA

Artikli 16 kohaselt aruannetes esitatav teave:

- (a) kirjeldus poliitikaid ja meetmeid ning kasvuhoonegaaside inimtekkelistest allikatest pärineva heite ja nende sidujates sidumise prognoose käsitleva riikliku aruandlussüsteemi kohta, mis on kehtestatud artikli 32 lõike 1 alusel, või teave sellesse süsteemi pärast kirjelduse esitamist tehtud muudatuste kohta;
- (b) artiklis 14 osutatud pikaajaliste vähese heite strateegiate puhul asjakohased muudatused ning kõnealuste strateegiate rakendamise edusammud;
- (c) teave riiklike poliitikate ja meetmete või meetmerühmade kohta ning liidu selliste liidu poliitikate ja meetmete või meetmerühmade rakendamise kohta, mis piiravad või vähendavad kasvuhoonegaaside inimtekkelistest allikatest pärinevat heidet või suurendavad nende sidujates sidumist, esitatuna sektorite kaupa III lisa 2. osas loetletud kasvuhoonegaaside või gaasirühmade (HFCd ja PFCd) kohta. Kõnealuses teabes viidatakse kohaldatavatele ja asjakohastele riiklikele või liidu poliitikatele ning see sisaldab järgmist:
 - i) poliitika või meetme eesmärk ning lühikirjeldus;
 - ii) poliitikavahendi liik;
 - iii) poliitika või meetme või meetmerühma rakendamise hetkeseis;
 - iv) näitajad edusammude seireks ja hindamiseks aja jooksul;
 - v) kvantitatiivne hinnang selle kohta, kuidas poliitika või meede mõjutab kasvuhoonegaaside allikatest pärinevat heidet ja nende sidumist sidujates, esitades selle järgmiselt:
 - üksikute poliitikate ja meetmete või nende rühmade mõju kliimamuutuste leevendamisele käsitleva eelhindamise tulemused. Hinnangud esitatakse nelja järjestikuse aasta kohta, mis lõppevad numbriga 0 või 5 ja järgnevad vahetult aruandeaastale, kusjuures tehakse vahet direktiiviga

2003/87/EÜ, määrusega [] [ESR] ja määrusega [] [LULUCF] hõlmatud kasvuhoonegaaside heitel;

- üksikute poliitikate ja meetmete või nende rühmade mõju kliimamuutuste leevendamisele käsitleva järeelhindamise tulemused, kui need on kättesaadavad, kusjuures tehakse vahet direktiiviga 2003/87/EÜ, määrusega [] [ESR] ja määrusega [] [LULUCF] hõlmatud kasvuhoonegaaside heitel;
- vi) hinnangud poliitikate ja meetmetega seotud prognoositud kulu ja kasu ning poliitikate ja meetmetega seoses tehtud kulutuste ja nendest tegelikult saadud kasu kohta;
- vii) kõik viited riiklike poliitikate ja meetmete kulu ja mõju käsitlevatele hinnangutele, teabele selliste liidu poliitikate ja meetmete rakendamise kohta, millega piiratakse või vähendatakse kasvuhoonegaaside allikatest pärinevat heidet või nende sidujates sidumist, ning aluseks olevatele tehnilistele aruannetele;
- viii) hinnang sellele, mil määral poliitika või meede aitab saavutada artikli 14 kohase pikaajalise vähese heite strateegia eesmärgi;
- (d) teave selliste lisapoliitikate- ja meetmete kohta, mis on kavandatud kasvuhoonegaaside heite piiramiseks rohkem kui on ette nähtud kohustustega, mis tulenevad määrustest [] [ESR] ja [] [LULUCF];
- (e) teave selle kohta, kuidas on omavahel seotud punkti c kohaselt teatatud eri poliitikad ja meetmed ning kuidas need poliitikad ja meetmed aitavad saavutada eri prognoosistsenaariume.

V LISA

TEAVE KASVUHOONEGAASIDE HEITEGA SEOTUD PROGNOOSIDE KOHTA

Artikli 16 kohaselt aruannetes esitatav teave:

- (a) meetmeteta prognoosid, kui need on olemas, ning meetmetega prognoosid ja lisameetmetega prognoosid;
- (b) kasvuhoonegaaside heite prognoosid kokku ning eraldi hinnangud direktiiviga 2003/87/EÜ ja määrusega [] [ESR] hõlmatud heiteallikatest pärit kasvuhoonegaaside heite kohta ning määruse [] [LULUCF] kohased heiteprognoosid allikate ja sidujate kaupa;
- (c) artikli 16 lõike 1 punkti a alusel kindlaks määratud poliitikate ja meetmete mõju. Kui selliseid poliitikaid ja meetmeid ei ole arvesse võetud, märgitakse see selgelt ära ning selgitatakse põhjuseid;
- (d) prognooside jaoks tehtud tundlikkusanalüüsi tulemused ning teave kasutatud mudelite ja näitajate kohta;
- (e) kõik asjakohased viited hinnangutele ja tehnilistele aruannetele, mis toetavad artikli 16 lõikes 4 osutatud prognoose.

VI LISA

TEAVE RIIKLIKE KOHANEMISMEETMETE, ARENGURIIKIDELE ANTAVA RAHALISE JA TEHNOLOOGIAALASE ABI NING ENAMPAKKUMISTULU KOHTA

1. osa

Kohanemist käsitlev aruandlus

Artikli 17 lõike 1 kohaselt aruannetes esitatav teave:

- (a) peamised kohanemiseesmärgid ja kohanemise institutsiooniline raamistik;
- (b) kliimamuutuste prognoosid, sh äärmuslikud ilmastikuolud, kliimamuutuste mõju, kliimatundlikkust käsitlev hinnang ning riskid ja peamised kliimaohud;
- (c) kohanemissuutlikkus;
- (d) kohanemiskavad ja -strateegiad;
- (e) institutsiooniline raamistik, sh vertikaalsed ja horisontaalsed juhtimis- ja kooskõlastamis- ning seire- ja hindamissüsteemid;
- (f) rakendamisel saavutatud edu, sh head tavad ja juhtimise muutused.

2. osa

Arenguriikidele antavat abi käsitlev aruandlus

Artikli 17 lõike 2 punkti a kohaselt aruannetes esitatav teave:

- (a) teave aastaks X-1 ettenähtud ja väljamakstud rahalise abi kohta, sh:
 - i) kvantitatiivne teave liikmesriigi avaliku sektori ja kaasatud rahaliste vahendite kohta. Teave finantsvoogude kohta tuleb esitada nn Rio markerite (kliimamuutuste mõju leevendamise ja sellega kohanemisega seotud abi kohta) ning muude OECD arenguabi komitees kasutusele võetud jälgimissüsteemide alusel;
 - ii) kvalitatiivne meetodiline teave, millega selgitatakse kvantitatiivse teabe arvutamiseks kasutatud meetodit, sh andmete kvantitatiivse esitamise meetodi selgitus ja kui see on asjakohane, muu teave mis tahes arvandmete kindlaksmääramisel kasutatud määratluste ja meetodite kohta, eriti seoses kaasatud finantsvoogude kohta esitatud teabega;
 - iii) olemasolev teave liikmesriikide tegevuse kohta seoses avalikust sektorist rahastatavate arenguriike hõlmavate tehnosiirde ja suutlikkuse suurendamise projektidega ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni raames, sh teave selle kohta, kas siirdatud tehnoloogiat või suutlikkuse suurendamise projekti kasutati kliimamuutuste mõju leevendamiseks või sellega kohanemiseks, ning tehnoloogia vastuvõtnud riik, abi suurus ja siirdatud tehnoloogia või suutlikkuse suurendamise projekti liik;
- (b) aastat X ja järgnevaid aastaid käsitlev teave abi kavandatud andmise kohta, sh teave kavandatud tegevuse kohta seoses avalikust sektorist rahastatavate arenguriike hõlmavate tehnosiirde või suutlikkuse suurendamise projektidega ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni raames ning selle kohta, kas siirdatavat tehnoloogiat või suutlikkuse suurendamise projekti on kavas kasutada kliimamuutuste mõju leevendamiseks või sellega kohanemiseks, ning tehnoloogia vastuvõtnud riik, abi suurus ning siirdatud tehnoloogia või suutlikkuse suurendamise projekti liik.

3. osa

Enampakkumistulu käsitlev aruandlus

Artikli 17 lõike 2 punkti b kohaselt aruannetes esitatav teave:

- (a) teave selle kohta, kuidas liikmesriik kasutas aastal X-1 direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10 lõike 1 alusel saatekvootide enampakkumisel müümisest saadud tulu, mis hõlmab teavet niisuguse tulu kohta, mida on kasutatud ühel või enamal kõnealuse direktiivi artikli 10 lõikes 3 täpsustatud eesmärgil, või kõnealuse tulu rahalise väärtusega samaväärse summa kohta, ning nimetatud artikli alusel võetud meetmete kohta;
- (b) teave selle kohta, kuidas kasutatakse vastavalt liikmesriigis määratletule direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3d lõike 1 või 2 alusel lennunduse saatekvootide enampakkumisel müümisest saadud kogutulu; kõnealune teave esitatakse vastavalt nimetatud direktiivi artikli 3d lõikele 4;

sellise enampakkumistulu suurus, mis on artikli 17 lõike 2 punktiga b ettenähtud aruande esitamise ajaks liikmesriigil välja maksmata, määratakse kindlaks ja esitatakse komisjonile järgmiste aastate aruannetes.

VII LISA

TÄIENDAVAD ARUANDLUSKOHUSTUSED

1. osa

Täiendavad aruandluskohustused taastuenergia valdkonnas

Kui ei ole teisiti märgitud, tuleb artikli 18 punkti b alapunkti 6 kohaselt esitada järgmine lisateave:

- (a) taastuvatest energiaallikatest toodetava elektri, gaasi ning soojus- ja jahutusenergia päritolu tagatiste süsteemi toimimine, päritolutagatiste väljaandmise ja tühistamise tase ning sellest tulenev aastane riiklik taastuenergia tarbimine, ning süsteemi usaldusväärsuse ja süsteemiga seotud pettuse vastase kaitse tagamiseks võetud meetmed;
- (b) [ettepanekuga COM(2016) 767 uuesti sõnastatud direktiivi 2009/28/EÜ] artikli 25 lõikes 4 osutatud riiklikest andmebaasidest pärit koondteave, mis hõlmab biokütuseid, [ettepanekuga COM(2016) 767 uuesti sõnastatud direktiivi 2009/28/EÜ] IX lisas loetletud lähteainetest toodetud biogaasi, muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud transpordikütuseid, jäätmepõhiseid fossiilkütuseid ning kütusetarnijate poolt turul kättesaadavaks tehtud elektrit, sh teave kütuste liigi, nende energiasisalduse ja vajaduse korral lähteainebaasi ning nende võimaldatava kasvuhoonegaaside heite vähendamise kohta, kui see on asjakohane; kui riiklik andmebaas ei sisalda tegelikke väärtuseid, võivad liikmesriigid kasutada tüüpilisi väärtusi või kui see on asjakohane, vaikeväärtusi, mis on esitatud [ettepanekuga COM(2016) 767 uuesti sõnastatud direktiivi 2009/28/EÜ] V lisa A ja B osas;
- (c) energia saamiseks vajalike biomassiressursside kättesaadavuse, päritolu ja kasutusega seotud arengusuunad;
- (d) liikmesriigis toimunud kaubahinna ja maakasutuse muudatused, mis on seotud biomassi ja muude taastuvatest energiaallikatest toodetud energiavormide suurenenud kasutusega selles riigis;
- (e) taastuvatest energiaallikatest toodetava üleliigse energia hinnanguline kogus, mida saaks üle kanda teistele liikmesriikidele nii, et need vastaksid [ettepanekuga COM(2016) 767 uuesti sõnastatud direktiivi 2009/28/EÜ] artikli 3 lõike 7 nõuetele ja saavutaksid sama direktiivi artikli 5 punkti a alapunktis 2 osutatud riiklikud panused ja prognoosijooned;

- (f) hinnanguline nõudlus taastuvatest energiaallikatest toodetud energia järele, mis rahuldatakse muu kui omamaise toodanguga kuni aastani 2030, sh imporditud biomassi lähteained;
- (g) [ettepanekuga COM(2016) 767 uuesti sõnastatud direktiivi 2009/28/EÜ] IX lisas loetletud lähteainetest valmistatud biokütuste väljatootamine ja osakaal, sealhulgas ressursside hindamine, keskendudes toiduks või loomasöödaks mõeldud toodete biokütustega asendamise jätkusuutlikkusega seotud aspektidele, võttes vajalikul määral arvesse direktiiviga 2008/98/EÜ kehtestatud jäätmehierarhia põhimõtteid ja biomassi astmelisuse põhimõtet, võttes arvesse piirkondlikke ja kohalikke majanduslikke ja tehnilisi asjaolusid ning pinnases leiduva süsinikuvaru ja pinnase ja ökosüsteemide kvaliteedi vajalikul tasemel hoidmist;
- (h) biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste tootmise või kasutamise hinnanguline mõju liikmesriigi elurikkusele, veeressurssidele, vee kättesaadavusele ja kvaliteedile, pinnasele ja õhu kvaliteedile;
- (i) biokütuseid, vedelaid biokütuseid ja biomasskütuseid hõlmava järelevalveahelaga seotud pettuse riskid või ilmsiks tulnud pettused;
- (j) teave selle kohta, kuidas on prognoositud biolagunevate jäätmete osakaalu energia tootmiseks kasutatavates jäätmetes ning milliseid meetmeid on võetud selliste prognooside parandamiseks ja kontrollimiseks;
- (k) taastuvatest energiaallikatest toodetud elekter ja soojus hoonetes (nagu on määratletud direktiivi 2010/31/EL artikli 2 punktis 1). See hõlmab liigitatud andmeid solaar-fotoelektriliste süsteemide, solaar-soojussüsteemide, biomassi, soojuspumpade, maasoojussüsteemide ja muude mittesentraalsete taastuvenergiasüsteemide toodetud, tarbitud ja võrku edastatud energia kohta;
- (l) kui see on asjakohane, toidupõhiste ja täiustatud biokütuste osakaal, taastuvenergia osakaal kaugküttes ning taastuvenergia, mille on tootnud linnad ja energiakogukonnad, nagu on määratletud [ettepanekuga COM(2016) 767 uuesti sõnastatud direktiivi 2009/28/EÜ] artiklis 22;
- (m) tahke biomassi primaartarned (1000 m^3 , v.a punkti 1 alapunkti b punkt iii, kus see on tonnides);
 - (1) energia tootmiseks kasutatav metsa biomass (omamaine toodang, import ja eksport);
 - (a) metsa primaarne biomass, mida kasutatakse vahetult energia tootmiseks;
 - i) oksad ja ladvad (aruandlus on vabatahtlik);
 - ii) kännud (aruandlus on vabatahtlik);
 - iii) ümarpuit (jagatuna tööstuslikuks ümarpuiduks ja küttepuudeks);
 - (b) metsatööstuse ühendtooted, mida kasutatakse vahetult energiaks;
 - i) puukoor (aruandlus on vabatahtlik);
 - ii) hakkpuit, saepuru ja muud puiduosakesed;
 - iii) must leelis ja toortallõli;
 - (c) pärast tarbimist ringlusse võetud puit, mida kasutatakse vahetult energia tootmiseks;

- (d) puidupõhised töödeldud kütused, mis on toodetud lähteainetest, mida ei ole arvesse võetud punkti 1 alapunktide a, b või c all:
 - i) puusüsi;
 - ii) puitpelletid ja puidubrikett;
- (2) energia tootmiseks kasutatav põllumajanduslik biomass (omamaine toodang, import ja eksport);
 - (a) elektri või soojuse tootmiseks kasutatavad energiakultuurid (sh lühikese raieringiga madalmets);
 - (b) elektri või soojuse tootmiseks kasutatavad põllumajanduskultuuride jäägid;
- (3) energia tootmiseks kasutatav orgaaniliste jäätmete biomass (omamaine toodang, import ja eksport);
 - (a) tööstusjäätmete orgaaniline osa;
 - (b) olmejäätmete orgaaniline osa;
 - (c) sete;
- (n) tahkest biomassist saadud energia lõpptarbimine (tahke biomassi kogus, mida kasutatakse energia tootmiseks järgmistes sektorites):
 - (1) energiasektor;
 - (a) elektri tootmine;
 - (b) soojus- ja elektrienergia koostootmine;
 - (c) soojuse tootmine;
 - (2) tööstussektor ise (tarbitud ja ise toodetud elekter, soojus- ja elektrienergia koostootmine ning soojus);
 - (3) vahetu lõpptarbimine eluasemesektoris;
 - (4) muu.

2. osa

Täiendavad aruandluskohustused energiatõhususe valdkonnas

Energiatõhususe valdkonnas esitatakse artikli 19 lõike c kohaselt järgmine lisateave:

- (a) olulised seadusandlikud ja mitteseadusandlikud poliitikad, meetmed, rahastamismeetmed ja programmid, mida rakendati aastal X-2 ja X-1 (X on aruande esitamise aasta), et viia ellu artikli 4 punkti b kohased eesmärgid, millega edendatakse energiateenuste turgu ja suurendatakse hoonete energiatõhusust, meetmed, millega kasutatakse ära gaasi- ja elektritaristu ning kütmise ja jahutamise energiasäästu potentsiaali ja parandatakse teavet ja kvalifikatsioone, ning muud energiatõhususe parandamise meetmed;
- (b) [ettepanekuga COM(2016)761 muudetud] direktiivi 2012/27/EL artikli 7 kohaldamisega saavutatud energiasääst aastatel X-3 ja X-2;
- (c) igas sektoris tehtud edusammud ja põhjused, miks energiatarbimine jäi stabiilseks või kasvas aastal X-3 ja X-2 energia lõpptarbimise sektorites;

- (d) liikmesriigi keskvalitsuse omanduses ja kasutuses olevate selliste hoonete üldpõrandapind, mille kasulik üldpõrandapind on üle 250 m² ning mis X-2 ja X-1 aasta 1. jaanuaril ei vastanud direktiivi 2012/27/EL artikli 5 lõikes 1 osutatud energiatõhususnõuetele;
- (e) liikmesriigi keskvalitsuse omanduses ja kasutuses olevate köetavate ja/või jahutatavate selliste hoonete üldpõrandapind, mida renoveeriti X-3 ja X-2 aastal, nagu on osutatud direktiivi 2012/27/EL artikli 5 lõikes 1, või liikmesriigi keskvalitsuse omanduses ja kasutuses olevate asjakohaste hoonete energiatarbimise sääst, nagu on osutatud direktiivi 2012/27/EL artikli 5 lõikes 6;
- (f) aastal X-3 ja X-2 tehtud energiaauditite arv. Lisaks liikmesriigi territooriumil asuvate selliste suurettevõtete koguarv, mille suhtes kohaldatakse direktiivi 2012/27/EL artikli 8 lõiget 4, ning nendes ettevõtetes aastal X-3 ja X-2 tehtud energiaauditite arv;
- (g) kohaldatud riiklik primaarenergiategur elektri puhul;
- (h) uute ja renoveeritud liginullenergiahoonete arv ja põrandapind aastal X-2 ja X-1, nagu on määratletud direktiivi 2010/31/EL artiklis 9;
- (i) link veebisaidile, kus on esitatud direktiivi 2012/27/EL artikli 18 lõike 1 punktis c osutatud loetelu olemasolevatest energiateenuseosutajatest või vastav liides.

VIII LISA

LIIDU BIOENERGIA SÄÄSTLIKKUSE ARUANNE

Biomassist toodetud energiat käsitlev ELi bioenergia säästlikkuse aruanne, mille komisjon võtab iga kahe aastata tagant vastu koos energialiidu olukorda käsitleva aruandega vastavalt artikli 29 lõike 2 punktile d, sisaldab vähemalt järgmist teavet:

- (a) erinevate biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste suhteline keskkonnakasu ja -kulu, liidu impordipoliitika mõju neile, mõju varustuskindlusele ning kodumaise toodangu ja impordi vahel tasakaalustatud lähenemisviisi saavutamise võimalused;
- (b) biomassi tootmise ja kasutamise mõju liidu ja kolmandate riikide säästlikkusele, sh mõju elurikkusele;
- (c) andmed ja analüüsid, milles käsitletakse praegust ja prognoositavat säästliku biomassi pakkumist ja nõudlust selle järele, sh mõju, mida suurenev nõudlus biomassi järele avaldab biomassi kasutavatele sektoritele;
- (d) [ettepanekuga COM(2016) 767 uuesti sõnastatud direktiivi 2009/28/EÜ] IX lisas loetletud lähteainetest valmistatud biokütuste tehniline arendamine, kättesaadavus ja säästlikkus, sealhulgas hinnang toiduks või loomasöödaks mõeldud toodete biokütustega asendamise mõju kohta, võttes vajalikul määral arvesse direktiiviga 2008/98/EÜ kehtestatud jäätmehierarhia põhimõtteid ja biomassi astmelisuse põhimõtet, võttes arvesse piirkondlikke ja kohalikke majanduslikke ja tehnilisi asjaolusid, pinnases leiduva süsinikuvaru ning pinnase ning ökosüsteemide kvaliteedi vajalikul tasemel hoidmist;
- (e) teave kõigi tootmisviisidega seotud kaudset maakasutuse muutust käsitlevate olemasolevate teadusuuringute tulemuste kohta ja nende analüüs, sealhulgas hinnang selle kohta, kas on võimalik vähendada maakasutuse kaudsest muutusest tulenevate heitkoguste hinnanguliste väärtuste määramise aluseks oleva analüüsi juures täheldatud ebakindlust ning kas on võimalik arvesse võtta liidu poliitika, näiteks keskkonna-, kliima- ja põllumajanduspoliitika võimalikku mõju; ning

- (f) seoses nii kolmandate riikide kui ka liikmesriikidega, kes on liidus tarbitavate biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste oluliseks allikaks, riiklikud meetmed, mida on võetud [ettepanekuga COM(2016) 767 uuesti sõnastatud direktiivi 2009/28/EÜ] artikli 26 lõigetes 2 kuni 7 osutatud säästuskriteeriumide ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumide täitmiseks, et kaitsta pinnast, vett ja õhku.

Biomassi kasutamisega saavutatavat kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamist käsitlevas aruandes kasutab komisjon liikmesriikide poolt kooskõlas IX lisa 1. osa punktiga b teatatud koguseid, sealhulgas maakasutuse kaudsest muutusest tulenevate hinnanguliste heitkoguste esialgseid keskmiseid väärtusi ja nende ulatust, võttes aluseks [ettepanekuga COM(2016) 767 uuesti sõnastatud direktiivi 2009/28/EÜ] VIII lisas sätestatud tundlikkusanalüüsi. Komisjon teeb maakasutuse kaudsest muutusest tulenevate hinnanguliste heitkoguste esialgse keskmise väärtuse ja tundlikkusanalüüsi alusel leitud ulatuse üldsusele kättesaadavaks. Lisaks hindab komisjon, kas ja kuidas muutuks otsese heitkoguste vähenemise prognoos, kui ühendtooteid võetaks arvesse asendusmeetodi abil.

IX LISA

VABATAHTLIKUD KAVAD, MILLE KOHTA KOMISJON ON VASTU VÕTNUD OTSUSE VASTAVALT [ETTEPANEKUGA COM(2016) 767 UUESTI SÕNASTATUD DIREKTIIVI 2009/28/EÜ] ARTIKLI 27 LÕIKELE 4

Selliseid vabatahtlikke kavasid, mille kohta komisjon on vastu võtnud otsuse vastavalt [ettepanekuga com(2016) 767 uuesti sõnastatud direktiivi 2009/28/EÜ] artikli 27 lõikele 4, käsitlev aruanne, mille komisjon võtab iga kahe aasta tagant vastu koos energialiidu olukorda käsitleva aruandega vastavalt artikli 29 lõike 2 punktile e, sisaldab vähemalt järgmist teavet:

- (a) auditite sõltumatus, meetod ja sagedus, seoses sellega, mis on esitatud asjaomase kavaga seotud dokumentides kava komisjoni poolt heakskiitmise ajal, ning seoses valdkonna parimate tavadega;
- (b) nõuetele mittevastavuste tuvastamise ja nende menetlemise meetodite olemasolu ning nende kohaldamise kogemused ja läbipaistvus, pöörates erilist tähelepanu kava osaliste poolt toime pandud või väidetavalt toime pandud tõsiste rikkumiste menetlemisele;
- (c) läbipaistvus, eelkõige kava kättesaadavus, toorainete päritoluriikide või -piirkondade asjakohastes keeltesse tõlgitud tekstide olemasolu ning sertifitseeritud ettevõtjate loetelu ja asjaomaste sertifikaatide ja auditaruannete kättesaadavus;
- (d) sidusrühmade kaasamine, eelkõige konsulteerimine põlis- ja kohalike kogukondadega enne otsuse tegemist kava koostamise ja läbivaatamise ning auditite läbiviimise ajal, ning vastus nende panustele;
- (e) kava üldine töökindlus, eelkõige seoses eeskirjadega, mida kohaldatakse audiitorite ja asjaomase kavaga seotud asutuste akrediteerimise, kvalifitseerimise ja sõltumatuse suhtes;
- (f) kava ajakohastamine seoses turuga, sertifitseeritud lähteainete ja biokütuste kogus päritoluriikide ja liikide kaupa, osalejate arv;
- (g) sellise süsteemi rakendamise lihtsus ja tõhusus, mille abil teostatakse järelevalvet kavas osalejatele säästlikkuse kriteeriumidele vastavuse kohta antavate tõendite üle ja mis on mõeldud pettuse vältimiseks, eelkõige võimalike pettusuhtumite ja muu eeskirjade eiramise avastamiseks, menetlemiseks ja edasiseks uurimiseks, ning asjakohasel juhul avastatud pettuse või eeskirjade eiramise juhtumite arv,

- (h) üksuste võimalused saada luba sertifitseerimisasutuste tunnustamiseks ja nende üle järelevalve tegemiseks;
- (i) sertifitseerimisasutuste tunnustamise või akrediteerimise kriteeriumid;
- (j) sertifitseerimisasutuste üle järelevalve tegemise eeskirjad;
- (k) parimate tavade edendamise hõlbustamise või parandamise võimalused.

X LISA

RIIKLIKUD INVENTUURISÜSTEEMID

Artiklis 30 osutatud teave hõlmab järgmist:

- (a) andmed ja meetodid, mis on esitatud direktiivis 2003/87/EÜ sätestatud tegevusalade ja käitiste kohta ning mida kasutatakse kasvuhoonegaaside riiklike inventuuride koostamisel, et tagada kooskõla kasvuhoonegaaside heite kohta liidu heitkogustega kauplemise süsteemis ja kasvuhoonegaaside riiklikes inventuurides esitatud andmete vahel;
- (b) vastavalt määruse (EL) nr 517/2014 artiklile 20 eri sektorite jaoks kehtestatud aruandlussüsteemide kaudu fluoriid gaaside kohta kogutud andmed, kasvuhoonegaaside riiklike inventuuride koostamiseks;
- (c) heitkogused, lähteandmed ja metoodika, mille on käitised vastavalt määrusele (EÜ) nr 166/2006 esitanud kasvuhoonegaaside riiklike inventuuride koostamiseks;
- (d) vastavalt määrusele (EÜ) nr 1099/2008 esitatud andmed;
- (e) andmed, mis on kogutud maatükkide geograafilise jälgimise teel olemasolevate liidu ja liikmesriikide programmide ja uuringute, sh maakasutuse raamühingu LUCAS (*Land Use Cover Area frame Survey*) ning Maa seire Euroopa programmi Copernicus kontekstis.

XI LISA

VASTAVUSTABEL

Määrus (EL) nr 525/2013	Käesolev määrus
Artikkel 1	Artikli 1 lõige 1
Artikkel 2	—
Artikkel 3	—
Artikkel 4	Artikkel 14
Artikkel 5	Artikli 30 lõige 1; artikli 30 lõige 2; artikli 30 lõige 6; X lisa
Artikkel 6	Artikli 30 lõige 3; artikli 30 lõige 6
Artikkel 7	Artikli 23 lõige 2; artikli 23 lõige 3; artikli 23 lõige 5; artikli 23 lõige 6; III lisa
Artikkel 8	Artikli 23 lõike 1 punkt a; artikli 23 lõike 1 viimane lõik; artikli 23 lõige 6;
Artikkel 9	Artikli 30 lõige 4; artikli 30 lõige 5

Artikkel 10	Artikkel 33
Artikkel 11	—
Artikkel 12	Artikkel 32
Artikkel 13	Artikli 16 lõike 1 punkt a; artikli 16 lõige 3; artikli 16 lõige 4; IV lisa
Artikkel 14	Artikli 16 lõike 1 punkt b; artikli 16 lõige 2; artikli 16 lõige 3; artikli 16 lõige 4; V lisa
Artikkel 15	Artikli 17 lõige 1; VI lisa 1. osa
Artikkel 16	Artikli 17 lõike 2 punkt a VI lisa 2. osa
Artikkel 17	Artikli 17 lõike 2 punkt b; artikli 17 lõige 3; artikli 17 lõige 4; VI lisa 3. osa
Artikkel 18	Artikli 15 lõike 2 punkt e; artikli 15 lõike 2 teine lõik
Artikkel 19	—
Artikkel 20	—
Artikkel 21	Artikli 25 lõike 1 punkt c; artikli 25 lõige 4; artikli 25 lõige 7
Artikkel 22	—
Artikkel 23	Artikli 34 lõike 1 punkt d; artikli 34 lõige 1 punkt e; artikli 34 lõige 1 punkt f; artikli 34 lõige 1 punkt g; artikli 34 lõige 1 punkt h
Artikkel 24	Artikkel 35
Artikkel 25	—
Artikkel 26	Artikkel 37
Artikkel 27	—
Artikkel 28	Artikkel 50
Artikkel 29	—